

Отпорност и солидарност: наш најбољи одговор на кризу

Господин Бан Ки Мун
Генерални секретар Уједињених нација

Председниче Скупштине Светске здравствене организације,
Др. Чан, Генерални директоре СЗО,
уважени министри, лидери јавног здравља,
даме и господо,
велика ми је част да учествујем у Скупштини Светске здравствене организације и да јој се обраћам у критичном тренутку за глобално здравље.

На почетку бих желео да похвалим др Чан за вођство у решавању проблема кризе путем блиске координације са државама-чланицама.
Такође бих желео да похвалим министре и лидере јавног здравља за њихов труд не само за време ове кризе, већ и за њихов одговор на претње за здравље сваког дана.
Госпођо Саро Браун, хвала Вам што сте данас овде са нама.

Јутрос сам посетио Центар за стратешке здравствене операције ЈВ Лее у Светској здравственој организацији. Зову је СХОЦ просторија, али морам нешто да Вам признам: нисам био шокиран. Био сам усхићен.

Усхићен професионализмом, посвећеношћу и преданошћу особља СЗО и колега из држава-чланица и центара за сарадњу. Они су права слика глобалног одговора на глобалну кризу. Они су симбол мултилатералне сарадње у најбољем светлу.
Хвала Вам што чините толико за стварање здравијег света.

Даме и господо,
овде, данас, сој вируса грипа А(Х1Н1) је тема број један. Ова епидемија поново наглашава да су сви делови нашег света међусобно повезани.
Географски положај не гарантује имунитет. Претња за једну земљу је изазов за све земље.
Од почетка сам у сталном контакту са др Чан.

Знам да још увек има пуно питања у вези са овим новим вирусом на које нема одговора. Још увек не знамо докле и којом брзином ће се ширити... колико ће озбиљне бити болести... и, штавише, колико ће живота бити изгубљено.

Како су показале претходне пандемије, ситуација може да се развија у фазама – пандемија која почне као блага у првој фази може да постане озбиљнија у следећој. Због тога СЗО није спустила свој штит. Због тога свет мора да остане на опрезу и у стању приправности уколико се појаве знаци упозорења.

Ширење вируса Х1Н1 показује неке основне истине о јавном здрављу: помаже нам да боље разумемо изазов са којим се данас суочавамо: како да изградимо отпорност у доба непредвидивости и међусобне повезаности?

Ви представљате велики део одговора. То је јасно из корака које сте предузели претходних недеља – и лекција које смо научили.

Као прво, научили смо да се ваш труд исплатио. Планирање унапред за пандемију је било од користи светској заједници. Никада нисмо били спремнији за одговор. Друго, научили смо колика је вредност транспарентности. Морамо да знамо шта се дешава. Одговор на пандемију грипа показује шта све може да се постигне обавештавањем и информацијама у реалном времену.

Треће, научили смо колика је вредност улагања у јаке системе јавног здравља. Они су чувари доброг здравља у нормалним ситуацијама и основа за наш одговор на нове епидемије и болести које се појављују.

Четврто, научили смо колика је вредност координације – између органа и земаља, између јавног, приватног и волонтерског сектора. Због тога смо се Др. Чан и ја састали јутрос са директорима највећих произвођача вакцина. Партнерства са приватним сектором ће у будућности бити неизоставна.

Али такође учимо да сама координација није циљ. То је моја пета најважнија тачка – солидарност. Глобална солидарност мора да буде у центру светског одговора на кризу.

Солидарност у суочавању са овом конкретном епидемијом мора да значи да су лекови и вакцине свима доступни. То значи да се узорци вируса и подаци размењују. То значи да се избегавају ограничења трговине и путовања којим се само себи наноси штета. То значи да СЗО и друга витална тела имају ресурсе који су им потребни и када су им потребни. То значи да сви треба да поступамо у интересу најсиромашнијих и најугроженијих.

Обавезујем се на пуну посвећеност.

Даме и господо,

причали смо о садашњој кризи – али на овом заседању Скупштине треба да размотримо много више од тога. Да дођемо до најважнијих ствари.

Зашто сам одредио глобално здравље за један од својих приоритета као Генерални секретар? Зато што је здравље најважније за све што радимо у Уједињеним нацијама. Здрављи свет је бољи свет, сигурнији свет, праведнији свет. Ако немамо здравље, не можемо једноставно да се вратимо касније и наставимо тамо где смо стали. Не постоји дугме за паузу. Постоји само кретање унапред.

Деца би почела да се разбољевају од болести које могу да се спрече. Породице би патиле. Заједнице би се распадале. За трен ока, штета нанета генерацијама може да буде превелика. Због тога кажем да је сманивање улагања у здравство у време рецесије не само морално погрешно, већ и економски непромишљено.

Зато морамо да наставимо да сарађујемо.

Даме и господо,

такође морамо да будемо и реални. Да, треба нам више ресурса. Али такође морамо да радимо више са оним што имамо.

Постоје две главне реалне чињенице. Са једне стране, криза у овом свету је вишеструка. Проблеми нису ограничени на мања подручја која могу да се држе под контролом. Са друге стране, ово је доба штедње. Буџети се свуда смањују.

Како да напредујемо? Инвентивним размишљањем. Радом на међусобним везама. Како нас Др. Чан ефикасно подсећа, морамо да запамтимо да је здравље резултат свих политика.

Даме и господо,

кад већ тражимо везе, вероватно је једино право питање које обједињује безбедност, просперитет и напредак нашег света здравља жена. Оно додирује срце сваког питања и душу сваког друштва.

Свуда, посебно у најсиромашнијим земљама, здравље жена је здравље нације. Жене, ипак, брину о деци. Жене често узгајају заседе. Жене држе породице на окупу. Жене чине већину у друштвима која старе. Жене су ткачи платна друштва.

Прве године када сам постао Генерални секретар, окупио сам лидере из система Уједињених нација, света филантропије, приватног сектора и цивилног друштва да се усредсреде на здравствене приоритете 21. века. Сви су се сложили: морамо да почнемо са здрављем мајки.

Сви знамо поражавајуће статистичке податке. Сваке године пола милиона мајки умре због компликација у току трудноће и порођаја. Али такође знамо да је здравље мајки кључни барометар функционисања здравственог система.

Ако је здравствени систем доступан и на располагању 24 сата дневно, седам дана у недељи и ако може да ради са нормалним порођајима и хитним случајевима, онда је опремљен и да пружа велики број других услуга. Другим речима, здравље мајки је мајка свих изазова за здравље.

Данас је смртност мајки циљ чије остварење најспорије напредује од свих Миленијумских развојних циљева – и то је срамота. Хајде да заједно учинимо да здравље мајки постане приоритет какав треба да буде. У 21. веку, ни једна жена не би требало да да свој живот да би подарила живот.

Даме и господо,

завршићу свој говор тако што ћу рећи да знам да можемо да урадимо све ове ствари. Моја увереност није заснована на пустим жељама. Укореењена је у напретку који смо постигли током година. Борба против дечје парализе. Искорењивање великих богиња. Искорењивање Гвинејског црва (дракункулијазе). Повећана доступност превентивне неге и терапије за ХИВ/СИДУ и усмеравање активности за контролу дувана. Много, много више од тога је могуће.

Без обзира на то да ли топе залеђени врхови полови или финасијска тржишта, морамо да наставимо да повезујемо наше заједничке изазове. И борба мора да буде заједничка.

То значи неговање више партнерстава. Да би се ојачало здравство. Да би се обезбедило да добро обучено особље пружа сигурне и ефикасне услуге. Да би се унапредили и пронашли бољи начини рада, употребе нових технологија, повећања ресурса.

А за то ће бити потребно стално вођство и пример од министара здравља и од наше Светске здравствене организације.

Када се криза појављује, прича се често изражава у бројевима: колико је људских живота угрожено, колико ће још људи постати сиромашно, колико радних места је угрожено. Део нашег посла у Уједињеним нацијама је да претпоставимо величину претње.

Ми радимо са нашим државама-чланицама и одмах крећемо у акцију. Ми нудимо храну и склониште. Ми помажемо да се одржи мир. Али то је само део наших одговорности.

Већи део је превенција – оно што можемо да урадимо спречимо да се остваре најгора од тих предвиђања. То је по много чему управо ваш задатак.

Хајде да останемо усредсређени на оно што је најважније, а то је здравље. Хајде да повежемо моћ да постигнемо резултате са принципима глобалне друштвене правде.

Тако ћемо глобалну заједницу учинити отпорнијом. На тај начин ћемо обезбедити да будемо спремни кад год се појави следећа претња за здравље, мир или економску стабилност.

Хвала Вам што показујете којим путем треба да се иде.